

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення порядку реалізації виробів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння»

1. Мета

Посилення відповідальності суб'єктів господарювання за порушення порядку реалізації дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння та виробів з них та за торгівлю на території України ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів, які не мають відбитка державного пробірного клейма або мають відбиток підробленого державного пробірного клейма.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Оптимізацію функцій та повноважень центральних органів виконавчої влади, які забезпечують здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, проведено Урядом шляхом прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» (у редакції від 10.09.2014 № 442) (далі – постанова № 442).

Постановою № 442 було визначено перелік органів виконавчої влади, що ліквідуються, а також органи виконавчої влади, на які покладено функції ліквідованих контрольних-наглядових органів.

Згідно з постановою № 442:

ліквідовано Державну пробірну службу України, що відповідно до законодавства виконувала функції органу, на який було покладено реалізацію державної політики у сфері державного пробірної контролю та функції контрольних-наглядових органів у сфері обігу дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння;

на новоутворену Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів покладено захист прав споживачів виробів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та виконання функцій органу державного нагляду (контролю) у цій сфері.

Відповідальність за порушення порядку реалізації дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, ювелірних та побутових виробів з них була встановлена статтею 22 Закону України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними». До 2015 року згідно із нормами статті 22 Закону проведення перевірок суб'єктів господарювання, які здійснюють операції з дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням, та накладання штрафних санкцій здійснювала Державна пробірна служба



ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000065FC2E007C0FE100

Підписувач Марченко Сергій Михайлович

Дійсний з 26.02.2025 17:10:38 по 24.02.2027 17:10:38

Міністерство фінансів України



21020-02-5/7079 від 12.03.2026

України. У зв'язку з ліквідацією Державної пробірної служби України норми цієї статті не застосовуються.

Для забезпечення дотримання суб'єктами господарювання вимог якості, цінності та безпечності ювелірних та побутових виробів із дорогоцінних металів під час їх продажу, що підтверджується нанесенням на вироби державного пробірного клейма, є необхідність у перенесенні норм статті 22 Закону до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – Кодекс), а також надання Державній службі України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Служба) повноважень щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення у сфері торгівлі ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння за відсутності на виробах державного пробірного клейма, а також встановленні розміру штрафних санкцій за такі порушення.

За інформацією Служби, протягом 2019–2024 років Службою та її територіальними органами проведено 25 планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) у сфері захисту прав споживачів виробів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, що свідчить про недостатній рівень контролю за цією сферою та необхідність його посилення.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом Закону запропоновано внести зміни до статті 189-1 Кодексу стосовно встановлення відповідальності:

за порушення затверджених норм використання, норм втрат дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, норм повернення їх у вигляді відходів і брухту у процесі виробництва, встановленого порядку обліку або відсутність такого обліку, незабезпечення належних умов зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, встановленого порядку їх реалізації, порядку збирання і здавання їх відходів та брухту у вигляді накладення штрафу у розмірі від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за торгівлю на території України ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів, які не мають відбитка державного пробірного клейма або мають відбиток підробленого державного пробірного клейма, у вигляді накладення штрафу у розмірі від п'яти тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

До статті 255 Кодексу внесена норма щодо визначення повноважень органу, посадові особи якого можуть складати протоколи про адміністративні правопорушення у сфері торгівлі ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, за відсутності на виробах державного пробірного клейма (Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів).

4. Правові аспекти

Нормативно-правовими актами, що діють у цій сфері регулювання, є:

Кодекс України про адміністративні правопорушення;

Закон України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними»;

постанова Кабінету Міністрів України від 28.04.2000 № 732 «Про утворення Державної пробірної служби України та казенних підприємств пробірного контролю»;

постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375 «Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України» (зі змінами);

постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» (у редакції від 10.09.2014).

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не передбачає додаткових витрат із державного бюджету.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує погодження із Міністерством економіки, довілля та сільського господарства України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством внутрішніх справ України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Проект акта потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

Проект акта не потребує проведення громадського обговорення.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує проведення консультацій із Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проект акта не стосується зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Проект акта не містить положень, що порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Проект акта потребує визначення доцільності проведення антикорупційної експертизи Національним агентством з питань запобігання корупції.

8. Прогноз результатів

Посилення відповідальності за торгівлю на території України ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів, які не мають відбитка державного пробірного клейма або мають відбиток підробленого державного пробірного клейма, сприятиме:

запобіганню недотриманню суб'єктами господарювання вимог щодо якості та цінності ювелірних та побутових виробів із дорогоцінних металів під час їх продажу,

забезпеченню захисту прав громадян як споживачів виробів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та посиленню відповідальності за порушення порядку реалізації дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння.

Визначення органу, посадові особи якого можуть складати протоколи про адміністративні правопорушення, дозволить застосовувати штрафні санкції до суб'єктів господарювання, які працюють із порушеннями вимог чинного законодавства та до яких такі штрафні санкції раніше не могли бути застосовані.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО

_____ 2026 р.